

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Akın GÜRLEK** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim **23.06.2026**.

Nevroz UYSAL ASLAN

Şırnak Milletvekili

Hükümlünün herhangi bir gözden geçirme ve serbest bırakılma imkânı olmaksızın ömür boyu cezaevinde kalmasını öngören ağırlaştırılmış müebbet hapis düzenlemesinin. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Türkiye hakkında verdiği kararlarda umut hakkını ortadan kaldırdığı ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3'üncü maddesini ihlal ettiği tespit edilmiştir.

Ancak bu düzenleme, mevcut hâliyle yalnızca özgürlükten yoksun bırakılma süresini değil. cezanın infaz koşullarını da ağırlaştıran özel bir rejim öngörmektedir. Örneğin tek kişilik odada barındırma kuralının, mahpusun yıllar boyunca insan temasından, ortak yaşamdan, eğitimden, kültürel ve sportif faaliyetlerden bütünüyle yoksun bırakılmasına dönüşmesi; infaz rejimini fiili ve süresiz bir tecrit uygulamasına çevirmektedir.

Bu infaz rejiminin fiili ve uzun süreli tecride dönüşmesinin somut örneklerinden biri, Samsun Çarşamba Ceza İnfaz Kurumu'nda bulunan Salih Kutluk'un durumudur. Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası nedeniyle tek başına tutulan Salih Kutluk, infazının son 1 yıl 2 aylık süresince aynı suç tipinden başka mahpus bulunmadığı gerekçesiyle spor, sohbet, kurs, eğitim ve diğer ortak etkinliklerden yararlandırılmamıştır.

Salih Kutluk'un ailesi Şırnak'ta yaşamaktadır. Şırnak ile Samsun arasındaki mesafe, uzun yolculuk süresi ve ulaşım giderleri nedeniyle ailesi düzenli ziyaret gerçekleştirememekte; böylece aile görüş hakkı kâğıt üzerinde mevcut olsa da fiilen kullanılamaz hâle gelmektedir. Salih Kutluk'un ailesine yakın veya ortak faaliyetlerden yararlanabileceği başka bir ceza infaz kurumuna sevk edilmek amacıyla yaptığı başvuru ise reddedilmiştir.

Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası, insan onurundan, aile hayatından ve sosyal ilişkilerden yoksun bırakma cezası değildir. Mahpusun hangi suçtan hüküm giydiğinden bağımsız olarak, infaz koşullarının insan onuruna uygun olması ve sosyal izolasyonun süreklilik kazanmaması devletin sorumluluğundadır.

Bu bağlamda;

1. Salih Kutluk'un yalnızca bulunduğu kurumda aynı suç tipinden başka mahpus bulunmadığı gerekçesiyle spor, sohbet, kurs, eğitim ve diğer ortak faaliyetlerin tamamından yararlandırılmamasının açık yasal dayanağı nedir?
2. Salih Kutluk, son 1 yıl 2 aylık süre içerisinde haftada kaç saat odasının dışına çıkarılmış; kaç kez spor, sohbet, kurs, eğitim, kültür veya diğer ortak faaliyetlere katılabilmektedir?
3. 5275 sayılı Kanun'un 25'inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde, ağırlaştırılmış müebbet hapis hükümlüsünün aynı üniteye kalan hükümlülerle sınırlı olarak temasına izin verilebileceği düzenlendiği hâlde, Salih Kutluk bakımından kanunda yer almayan "aynı suç tipinden hükümlü bulunması" şartının aranmasının hukuki dayanağı nedir?
4. Salih Kutluk'un nakil talebi hangi tarihte, hangi gerekçelerle ve hangi merci tarafından reddedilmiştir? Talep değerlendirilirken ailesinin Şırnak'ta yaşaması, ailesinin ekonomik durumu, yol mesafesi ve aile görüşlerinin fiilen gerçekleştirilememesi dikkate alınmış mıdır?
5. Salih Kutluk'un fiilî tecrit koşullarının sona erdirilmesi ve aile bağlarının korunması amacıyla öncelikle Şırnak'a veya çevre illerdeki uygun bir ceza infaz kurumuna; bunun mümkün olmaması hâlinde aynı statüde olanların bulunduğu ve bu nedenle ortak faaliyetlerden de yararlanabileceği Kavak S Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'na nakledilmesi sağlanacak mıdır?
6. Son beş yılda ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası nedeniyle tek kişilik odada tutulan mahpuslardan kaç, bulunduğu kurumda "aynı suç tipinden" başka mahpus olmadığı gerekçesiyle ortak faaliyetlerden tamamen veya büyük ölçüde mahrum bırakılmıştır?
7. Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasının infazının otomatik, kesintisiz ve yıllarca devam eden bir sosyal izolasyon rejimine dönüşmesini önlemek amacıyla mevzuat ve uygulamada değişiklik yapılması planlanmakta mıdır?
8. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Türkiye hakkında verdiği kararlarda, herhangi bir gözden geçirme ve serbest bırakılma imkânı bulunmayan ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasının umut hakkını ortadan kaldırdığı ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin

45923

3'üncü maddesini ihlal ettiği tespit edildiği hâlde. bu kararların gereğinin bugüne kadar yerine getirilmemesinin gerekçesi nedir? Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezalarının belirli bir infaz süresinin ardından gözden geçirilmesini ve hükümlüye koşullu salıverilme imkânı tanınmasını sağlayacak yasal düzenleme ne zaman yapılacaktır?